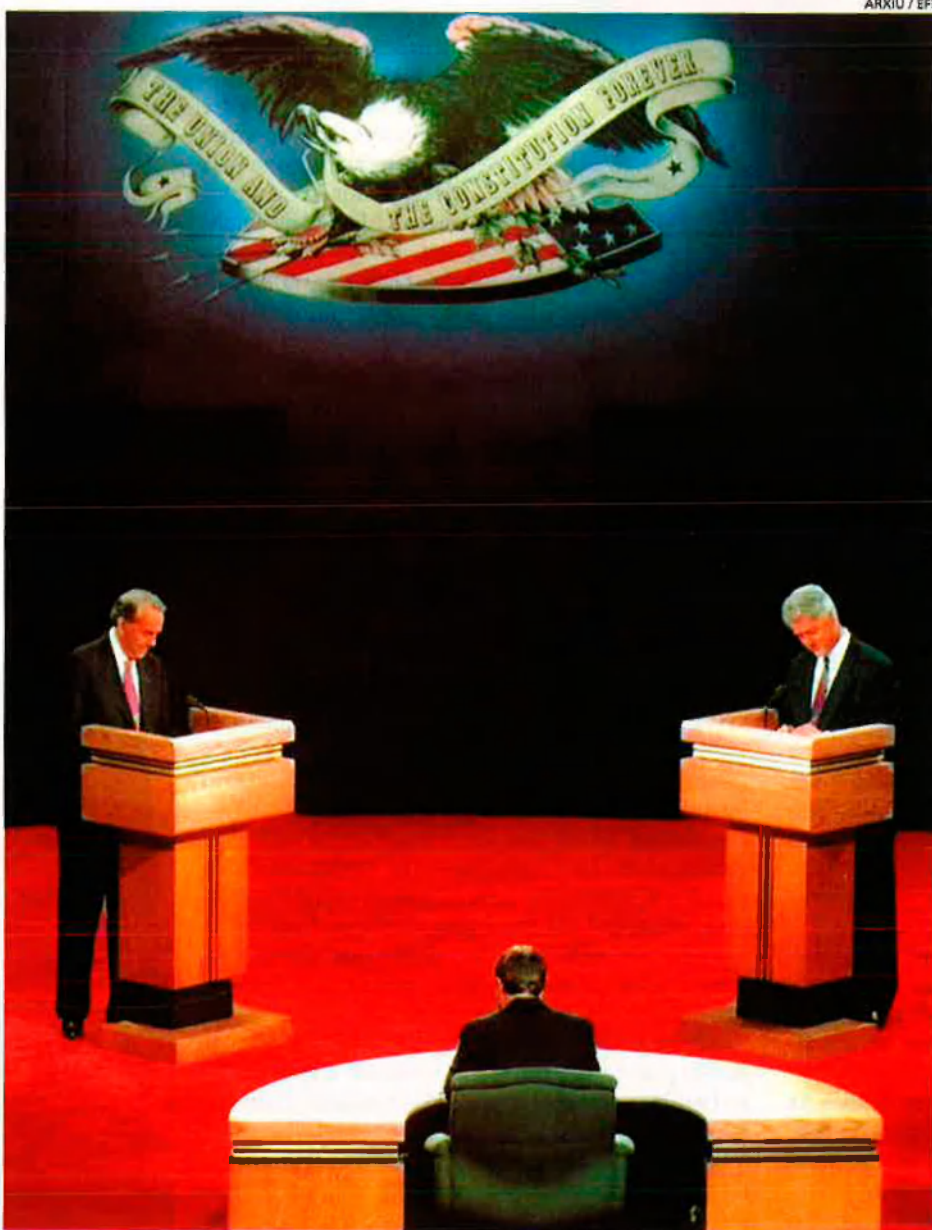

El preu del candidat americà

L'augment de les despeses de les campanyes electorals als EUA i la investigació de les activitats de recaptació per a les eleccions de 1996 des de la Casa Blanca, han desencadenat el debat sobre la reforma del finançament dels partits en aquest país.

Bob Dole i Bill Clinton, en un dels debats de les eleccions del 1996. Aquesta campanya, amb unes despeses d'uns 330 mil milions de pessetes, ha estat la més cara de la història.

A la vella i escèptica Europa es dona per fet que els polítics tenen un preu però hom procura eludir la qüestió. Parlar de diners no és elegant al pudorós vell continent. Als Estats Units, el preu és públic i parlar de diners és una diversió. De vegades, pels estàndards europeus, una obsessió.

El finançament dels partits polítics es fonamenta als Estats Units en les aportacions privades de particulars, empreses, sindicats i grups de pressió i en la vigilància de la transparència de la gestió política. Però el sistema està en crisi. Ho reconeixen demòcrates i republicans que s'acusen mútuament de burlar les lleis de finançament dels partits polítics acceptant donacions de procedència obscura per poder sufragar campanyes cada cop més cares.

Segons els darrers escàndols, les aportacions s'agraeixen amb detalls que van des d'un esmorzar amb el president o una nit al dormitori Lincoln de la Casa Blanca per als contribuents més rumbosos, o una sempre digna tomba al cementiri d'Arlington per a un ambaixador amb un currículum heroic fals però generós contribuent del partit demòcrata. La qüestió de fons és si les contrapartides a les donacions tenen un caràcter polític. En definitiva, si les decisions polítiques es compren. Les recepcions del president als contribuents i les moltes hores dedicades a la recerca de fons poden ser simples anècdotes si es confirmen les sospites de contri-

bucions més compromeses, com les provinents de l'estranger, que podrien condicionar la política exterior o comercial.

El darrer episodi que ha posat de manifest la necessitat unànime de reformar el finançament dels partits polítics ha estat la investigació del departament de justícia de les activitats de recaptació de fons per a la campanya de 1996 realitzades des de la Casa Blanca.

La fiscal general, Janet Reno, ha decidit no demanar una investigació independent perquè considera que el president Bill Clinton i el vice-president Al Gore no van violar cap llei de finançament dels partits. Segons Reno, Bill Clinton només va efectuar trucades per agrair donacions i no per recaptar-les i Al Gore va demanar diners per al funcionament ordinari del partit i no per a la campanya.

La fiscal general, que té una imatge i una trajectòria d'honorades i competència, ha assegurat que la seva decisió està basada en els fets i la llei, i no en pressions ni criteris polítics.

Reno va precisar que si bé no es crearà una comissió independent, la decisió no suposa l'exoneració de les persones implicades en aquest afer perquè hi ha indicis per continuar la investigació. Va parlar concretament del comitè nacional demòcrata que, potser havia comès irregularitats en el finançament del partit transvasant diners de comptes destinats al funcionament regular del partit a altres de diners destinats a les campanyes.

Fonts de finançament. Els candidats a la presidència dels Estats Units obtenen part del finançament de les seves campanyes de donacions de particulars i la resta del govern federal. Els candidats al congrés es financen exclusivament de manera privada.

En les eleccions primàries —realitzades per triar candidat entre els ciutadans registrats com a simpatitzants d'un partit— els aspirants obtenen el finançament de ciutadans privats i de grups de pressió. El govern federal contribueix en

La despesa disparada de les campanyes

La campanya electoral de 1996 va ser la més cara de la història. Uns 2,2 bilions de dòlars (330 mil milions de pessetes) es van gastar entre els dos grans partits, els comitès d'acció política i altres organitzacions.

Les campanyes per accedir al Capitol i són més cares que mai i de mitjana una candidatura a la cambra de representants costa 559.807 dòlars (uns 84 milions de pessetes) i al Senat 3,5 milions de dòlars (525 milions de pessetes). L'increment l'any 1994 de la despesa era de 348.287 i 2,7 milions.

Les dades són el resultat d'un estudi del Center for Responsive Politics que analitza les despeses electorals i detecta un transvasament de les donacions del partit demòcrata al republicà des de 1994, quan el GOP va guanyar el control del Congrés. El director d'aquesta associació independent, Larry Makinson, afirma que "cada cop és més car ser candidat", i argumenta que "el llindar d'una candidatura a la cambra de representants serà aviat un milió de dòlars. Sembla que no hi hagi limit a la pujada de preus per a l'admissió al Congrés".

La despesa electoral va augmentar substancialment en les darreres eleccions fins situar-se en els 2,2 bilions de dòlars (330.000 milions de pessetes), quantitat que supera els 1,3 bilions (195.000 milions de pessetes) gastats l'any 1994 i els 1,6 bilions de 1992 (240.000 milions de pessetes).

Pel que fa a la distribució de les donacions, l'informe del Center for Responsive Politics atribueix a la categoria d'Indústria i grups d'interès 1,2 bilions de donants particulars i 230.000 contribucions dels comitès d'acció política.

Si bé els sindicats són el principal donant del partit Demòcrata i dels seus candidats al Congrés, el suport del sec-

tor empresarial al partit Republicà, amb molts més donants individuals i comitès polítics, dota el partit d'uns ingressos molt importants.

La partida de les finances electorals que major increment de donacions va experimentar l'any 96 va ser l'etiquetada com a *soft money*, "diners tous" destinats inicialment a les activitats locals del partit.

Aquestes aportacions provenen de particulars, empreses o sindicats, no tenen límit i no han de ser declarades a la Federal Election Commission (FEC) com és obligat amb el *hard money* dedicat a les campanyes dels candidats.

Conjuntament, republicans i demòcrates van ingressar 262 milions de dòlars (138 els republicans i 124 els demòcrates) que significa el triple de l'ingressat en la campanya anterior fa quatre anys.

Amb el control del Congrés per part dels republicans, les contribucions d'alguns sectors econòmics han canviat d'aliat polític. Sembla que el fenomen és especialment destaca-

ble en els sectors electrònics i de comunicació, on els demòcrates s'emportaven el 57% de les donacions l'any 1994, els republicans es beneficiaven del 54% l'any 1994 i enguany arriben al 59%. En el sector de la Defensa s'ha produït un canvi similar i si l'any 1994 el 56% de les donacions tenien com a destinació el camp demòcrata, l'any 1996 els republicans en controlaven el 70%.

Sectors tradicionalment bipartidistes com els de finances, assegurances i l'immobiliari que repartien les seves contribucions al 50% van fer el 65% de les seves donacions als conservadors l'any 1996.

També algunes empreses conegudes per les seves connexions demòcrates semblen haver desertat. E. V.

ARXIU / EFE

Seguidors de Clinton esperen l'arribada del president durant la passada campanya. Moltes aportacions tenen, en la realitat, origen i finalitats poc clares.

una quantitat equivalent a l'obtinguda de donants individuals que hagin aportat una quantitat no superior als 250 dòlars (37.500 pessetes). La idea és que els candidats que volen beneficiar-se de l'aportació de l'estat tinguin alhora incentius per buscar contribuents particulars. Per provar que

són candidats seriosos, els postulants a la presidència han d'obtenir iniciament 5.000 dòlars (750.000 pessetes) de petits contribuents en vint estats.

El govern federal també aporta una quantitat global a cadascun dels grans partits per ajudar a pagar els costos de les convencions de nominació dels candidats a la presidència. En les eleccions generals el govern es fa càrrec de la totalitat dels costos de campanya dels candidats dels dos grans partits amb uns límits establerts per llei i que l'any 1988 es va fixar en 46,1 milions de dòlars per candidat (6.915 milions de pessetes).

Els candidats al Congrés no es beneficien d'ajudes estatals. Tots els diners han de ser propis, del partit, donacions de particulars recaptades pels grups d'interès que es constitueixen en els anomenats comitès d'acció política (PAC). Contràriament a la idea general-

ment estesa, les donacions provenen majoritàriament de donacions de particulars. Com la llei fixa el límit d'aquestes contribucions, majoritàriament són petites donacions de 100 o 200 dòlars per persona.

El límit de la quantitat que un PAC pot aportar a un candidat en cada elecció és de 5.000 dòlars.

La darrera reforma de la llei de finançament dels partits és de 1974, quan es va crear una comissió federal electoral (FEC) formada per sis persones i es van reforçar les restriccions de despeses.

Actualment, els candidats al Congrés estan obligats a informar la FEC de totes les contribucions de més de 100 dòlars (15.000 pessetes) rebudes, i no poden acceptar més de 1.000 dòlars (150.000 pessetes) d'un sol donant per elecció.

Els candidats a la presidència no poden gastar més de 50.000 dòlars (7 milions i mig de pessetes) de la seva fortuna si accepten finançament de l'estat.

La llei no estableix límits en la despesa de particulars i organitzacions en anuncis "independents" a favor dels candidats. Per complir amb la condició d'independència, les adhesions s'han de fer sense petició, consulta o cooperació amb els candidats o els seus partits. Aquest tipus d'intervencions en les campanyes les acostumen a fer els comitès d'acció que donen suport als candidats i sovint són propaganda negativa en contra dels adversaris polítics.

Legalment no s'estableix límit per demanar fons a particulars, empreses i sindicats per al funcionament de les activitats locals dels partits i no per a les campanyes. Aquests fons s'anomenen *soft money* en oposició al *hard money* que s'ha de declarar al comitè electoral federal.

Si bé en teoria la diferència de les aportacions és significativa, en la realitat l'origen i sobretot la finalitat de les aportacions es desdibuixa.

Esther Vera (Washington)

EMPRESA EN EXPANSIÓ NECESSITA PER A ZONA DE CATALUNYA

COMERCIAL PUBLICITAT

• DEMANEM:

Persona de més de 25 anys.

Vehicle propi i amb disponibilitat per viatjar per tota Catalunya.

Domini del català parlat i escrit.

Es valorarà experiència comercial i domini de l'anglès.

• OFERIM:

Interessant sou (fixe més comissions).

Dietes i locomoció.

Contracte Mercantil.

Incorporació immediata.

Interessats enviar C.V. i foto recent a l'apartat de correus 135. 46200 Paiporta (València).